



EKONOMICKÉ NÁSTROJE V NOVÉM ZÁKONĚ O OCHRANĚ OVZDUŠÍ

Ing. Jiří Morávek

Uvažované ekonomické nástroje



Ochrana ovzduší doposud na ekonomických nástrojích nestojí, počáteční ambicí při přípravě zákona bylo tento stav změnit s využitím těchto nástrojů

Negativní nástroje

- Poplatky za znečišťování
- Poplatek za spalovací stacionární zdroj

Pozitivní nástroje

- Odpočty (slevy) na dani z příjmu právnických osob
- Dotace na ekologická opatření pro všechny typy provozovatelů zdrojů
- Dotace na úspory energie ve veřejné a komerční sféře
- Dotace na energetické úspory a využití OZE v domácnostech

Poplatky za znečišťování



Premisa: Na poplatky za znečišťování neexistuje jednoznačný názor

Současný stav

- Jejich význam je diskutabilní, jejich přínos k regulaci zdrojů mizivý
- V porovnání s jinými ekonomickými nástroji (např. EU ETS) se jedná o drahý a málo efektivní nástroj regulace
- Mají především fiskální funkci (ale i její význam klesá) a představují nejtěsnější promítnutí principu „znečišťovatel platí“
- Mezinárodní organizace (OECD) doporučují poplatky za znečišťování zachovat

Návrh

- Přiblížit sazby poplatků k výši sazeb, která by motivovala k investicím
- Zvýšit efektivitu výběru poplatků

Vývoj výše sazeb v návrhu zákona



	2010-2015	2016	2017	2018	2019	dále
TZL	4 200	22 760	41 320	59 880	78 440	97 000
SO₂	1 400	4 320	7 240	10 160	13 080	16 000
NOx	1 120	7 296	13 472	19 648	25 824	32 000
VOC	2 800	21 640	40 480	59 320	78 160	97 000

První návrh sazeb poplatků



+ Zohlednění jiných ekonomických nástrojů a jejich významu (EU ETS)
+ Zohlednění dopadu na jednotlivé typy zdrojů (teplárenství, drobné průmyslové činnosti)

	2010-2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 a dále
TZL	4 200	6 300	8 400	10 500	12 600	14 700	29 400
SO₂	1 400	2 100	2 800	3 500	4 200	4 900	9 800
NOx	1 100	1 700	2 200	2 800	3 300	3 900	7 800
VOC	2 800	4 200	5 600	7 000	8 400	9 800	19 600

Návrh sazeb poplatků do ExPř

Poplatky za kotle v domácnostech



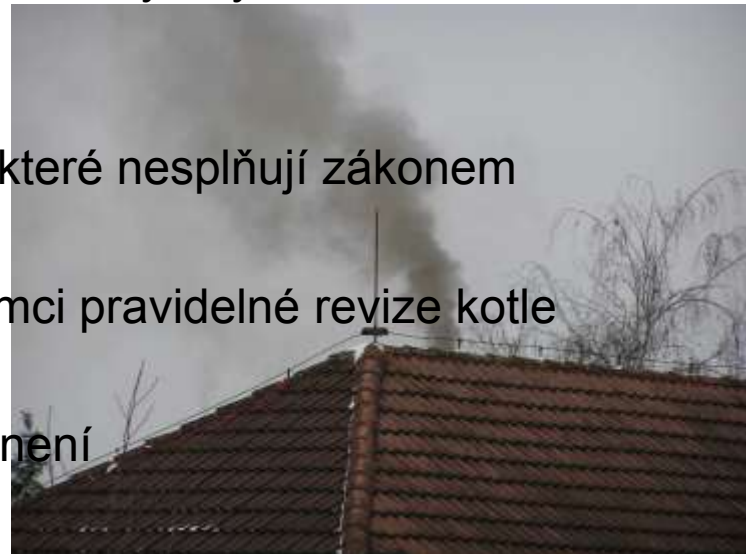
Premisa: Vstup mezi mlýnské kameny

Současný stav

- Omezení emisí ze zdrojů v domácnostech je objektivně zapotřebí
- V tomto segmentu (na rozdíl např. od průmyslu) nedochází v posledních letech k žádným hmatatelným změnám k lepšímu
- Efektivnost dosavadních investic z veřejných rozpočtů je snižována nemožností/neochotou tyto investice plně využívat ze strany obyvatelstva

Návrh

- Zavést poplatky za využívání kotlů na pevná paliva, které nesplňují zákonem stanovené přísné emisní parametry
- Ověřování těchto parametrů provádět kontrolou v rámci pravidelné revize kotle (nikoliv měřením emisí!!!!)
- Problémy: sociální aspekt, nespravedlnost tam, kde není dostupná nezaplatněná varianta i další



Odpočty/dotace na investice



Premisa: Optimální mix nástrojů se nemíchá jen z regulace

Současný stav

- Zákon o ochraně ovzduší žádné funkční motivační pozitivní ekonomické nástroje nemá

Návrh

- **Původní představa:** Zavést „ekologickou investici“ a při její realizaci poskytnout provozovateli úlevu na dani z příjmu právnických osob
- Výpadek z příjmu státního rozpočtu nahradit výnosem z poplatků za znečišťování
- Tato představa byla jednoduchá, efektivní a potencionálně funkční
- **Konečný návrh:** Zavést „ekologickou investici“ a při její realizaci poskytnout provozovateli dotaci ze státního rozpočtu
- Atraktivita této varianty je snížena nenáročností, resp. závislostí na množství poskytnutých prostředků

Dotace z OPŽP



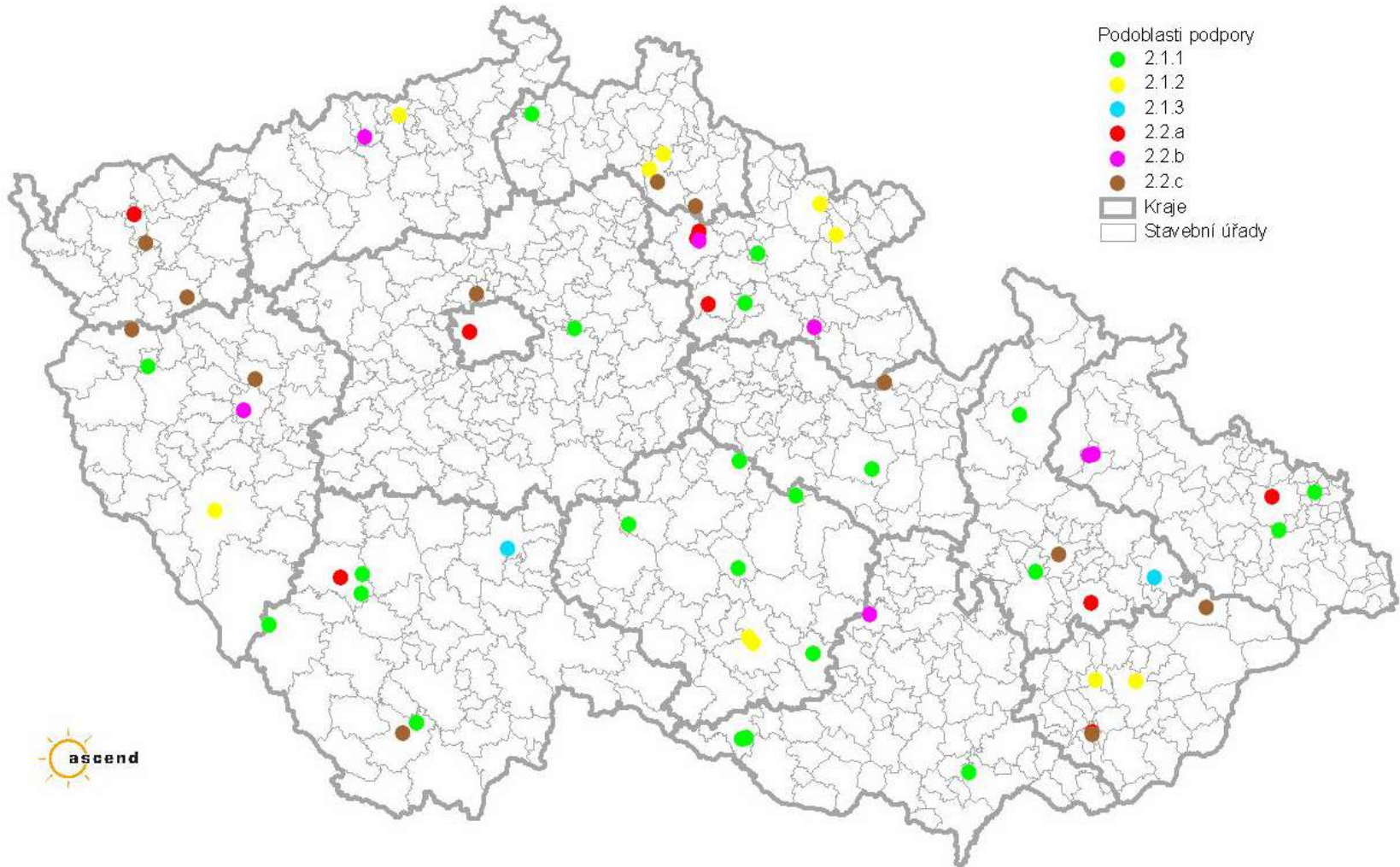
Premisa: Příležitost, která se už nemusí opakovat, doprovázená obrovskou překážkou pro komerční subjekty

- O dotace na energetické úspory pro veřejné subjekty (PO 3) je mimořádný zájem, který převyšuje disponibilní finanční zdroje
- O projekty v oblasti ochrany ovzduší (PO 2), kde je dostatek finančních prostředků, je zájem velmi malý
- Větší projekty u komerčních subjektů narážejí na bariéru - nemožnost získat smysluplnou podporu kvůli tzv. zakázané veřejné podpoře (nefunkční regionální výjimka a pravidla pro životní prostředí)
- Doposud byly předloženy projekty s celkovými investičními náklady ve výši cca 3,2 mld. Kč, projekty za 2,5 mld. Kč byly vhodné a správně připravené, ale projekty za 1 mld. Kč byly odloženy kvůli veřejné podpoře

Dotace z OPŽP



Žádosti akceptované v 8. výzvě - dle oblasti podpory



Dotace z programu Zelená úsporám



Premisa: Obrovský, zatím nevyužitý, potenciál

- Z pohledu nového zákona by se jednoznačně mohlo jednat o důležitý pozitivní ekonomický nástroj
- Program utrpěl špatným začátkem a pomalým rozjezdem, žádostí je doposud podáno něco přes 1 tisíc, schváleny jsou dotace ve výši cca 15 mil. Kč a další žádosti za cca 35 mil. Kč se hodnotí
- Program není zaměřen tak, aby mohl doplnit regulativní nástroj navržený v novém zákonu o ochraně ovzduší - nesměřuje na skupinu obyvatelstva, která by byla především zatížena novým zákonem a zaměřuje se pouze na využití OZE



Děkujeme za pozornost

Jiří Morávek
email: moravek@ascend.cz